

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่นับว่ามีความสำคัญมากในปัจจุบัน ข้อมูลที่ดีพิมพ์ในวารสารมีความรวดเร็ว ทันสมัย ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ห้องสมุดธรรมชาติศาสตร์เล็งเห็นความสำคัญของวารสารดังกล่าว จึงได้พัฒนาการจัดเก็บและบริการ เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ การจัดหาเน้นในด้านความต้องการของผู้ใช้เป็นหลักได้พัฒนาระบบการจัดหาที่รวดเร็วและทันสมัยขึ้น บทบาทของเทคโนโลยีจึงกระตุ้นให้การพัฒนา Collection ของวารสารทันสมัยตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น

การบริการ ออนไลน์ (Online) ข้อมูลวารสารได้รับความนิยมอย่างมาก ในปัจจุบันห้องสมุดธรรมชาติศาสตร์พยายามที่จะจัดหาวารสารเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากงบประมาณปีปัจจุบันได้มีการสั่งซื้อวารสารเพิ่มขึ้น เน้นระบบการจัดเก็บในรูปแบบจุลรูป (Microform) และจัดหาวารสารที่ผลิตเป็นซีดี-รอม CD-ROM เข้ามาบริการแทนที่ตัวเล่มด้วยเล็งเห็นว่า จะสะดวกในการจัดเก็บและง่ายต่อการราชของผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ เพราะมุ่งเน้นที่คุณภาพและประสิทธิภาพของการบริการวารสารเป็นหลัก

การวิจัยครั้งนี้ จึงเอื้อประโยชน์อย่างสูงต่อการตัดสินใจในการจัดหาวารสาร การจัดเก็บและบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บ ห้องสมุดสามารถตัดสินใจได้ว่าวารสารชื่อใดควรจัดการในรูปแบบ จุลรูป (microform) หรือ ซีดี-รอม (CD-ROM) และวารสารชื่อใดควรจะบอกรับเป็นสมาชิกต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริการแก่ผู้ใช้เป็นหลัก

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การจัดวิทยุวารสารภาษาไทย ได้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 การจัดวิทยุวารสารภาษาไทยตามความถี่ของการวิทยุวารสาร โดยสถิติความถี่การวิทยุวารสารที่มีความถี่ในการใช้สูงสุด คือ วิทยุที่ 1 หรือวิทยุแกน คือ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์และวิทยุที่ 2 ได้แก่ มติชนสุดสัปดาห์และสรุปข่าวธุรกิจ

1.2 ในการจัดวิทยุวารสารจากความถี่ของการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีบทความทางวิชาการนั้นในวิทยุที่ 1 หรือวิทยุแกน คือ วิทยุที่ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารแล้วปรากฏว่าเป็นวารสารที่มีคุณภาพ มีบทความทางวิชาการสูง คือ 100 เปอร์เซ็นต์ จำนวน 118 ชื่อ ในขณะที่วิทยุที่ 2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นบทความทางวิชาการสูงในระดับ 90-99% มีจำนวน 83 ชื่อ และในวิทยุที่ 10 ซึ่งเป็นวิทยุที่วารสารมีคุณภาพต่ำสุด จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารมีบทความทางวิชาการน้อยสุดในระดับร้อยละ 0-10 เปอร์เซ็นต์ มีจำนวน 4 ชื่อ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ตามกฎการกระจายแบรดฟอร์ดที่นำมาใช้กับการวิเคราะห์เนื้อหา มีลักษณะสอดคล้องตามทฤษฎี นั่นคือวารสารที่มีความถี่สูงสุดในการวิเคราะห์เนื้อหาจะอยู่ที่วิทยุแกนและความถี่ต่ำสุดจะอยู่วิทยุสุดท้าย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายชื่อวารสาร ในด้านความถี่ของการวิทยุวารสารกับผลจากความถี่ของการวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร ปรากฏว่าเมื่อเปรียบเทียบรายชื่อวารสารกันแล้วจึงมีลักษณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งนี้ เพราะรายชื่อวารสารที่ปรากฏจากการวิเคราะห์เนื้อหา มีจำนวนสูงถึง 118 ชื่อ ในวิทยุที่ 1 ในขณะที่ความถี่ของการวิทยุในวิทยุที่ 1 มีวารสารเพียง 1 ชื่อเท่านั้น แต่เป็นรายชื่อที่ตรงกันคือ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารนั้นเป็นสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการพิจารณาในการจัดหา จัดเก็บ และบริการวารสารเป็นลำดับแรกก่อน ถึงแม้ว่าผลจากการวิจัยพบว่า ความถี่ของการใช้วารสารไม่สัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์เนื้อหาก็ตาม อาจจะมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ผลของความถี่ในการใช้วารสารมีผลที่แตกต่างมาก เช่น บริการบรรณนิชช่วยค้นที่ห้องสมุดไม่ได้ทำให้ครอบคลุมชื่อวารสารทั้งหมด ทำให้ผู้ใช้ไม่อาจเข้าถึงตัวเล่ม และค้นคว้าจากวารสารในชื่อต่าง ๆ ไปได้ เมื่อพิจารณา รายชื่อวารสารในรชนที่ 1, 2, 3 ของความถี่ของการใช้ปรากฏว่า เป็นวารสารที่ห้องสมุดได้ทำบรรณนิชไว้บริการแล้วทั้งสิ้น ในขณะที่รชนที่ 10 เป็นรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดไม่ได้ทำบรรณนิชจึงทำให้เห็นความแตกต่างของงานบริการของห้องสมุด ที่ต้องมุ่งเน้นในเรื่องเครื่องมือในการบริการเพิ่มมากขึ้นและต้องทำทุกชื่อ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงระบบการให้บริการในระบบชั้นเปิดของห้องสมุดธรรมศาสตร์ จากการพิจารณาชื่อวารสารในรชนที่ 10 ปรากฏว่าเป็นวารสารที่จัดเก็บอยู่ในชั้นเสียบ คือนำวารสารมาเรียงตามตัวอักษรบนชั้นเปิด ซึ่งไม่สามารถชักจูงให้ผู้อ่านหยิบหรือสนใจที่จะนำมาพิจารณาศึกษาและอ่านได้ ประกอบการเมื่อพิจารณาผลของความถี่ของการใช้วารสาร ปรากฏว่าวารสารรชนที่ 1-5 นั้นเป็นวารสารที่เสนอข้อมูลที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ ในการใช้ข้อมูลในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก และนี่คือสิ่งที่ห้องสมุดธรรมศาสตร์จะต้องนำมาวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้มาพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นถึงจุดบกพร่องของการจัดหา จัดเก็บ และบริการของห้องสมุดธรรมศาสตร์ ห้องสมุดจะต้องดำเนินการแก้ไขดังนี้คือ

1. จัดทำดรรชนีวารสารทุกรายชื่อ เพื่อประโยชน์ในการบริการของ
ผู้ฯ

2. การจัดหา ควรจะดำเนินการจัดหาวารสารเข้าห้องสมุดมากที่สุด

3. ควรเปลี่ยนแปลงระบบการจัดเก็บและบริการบนชั้น เช่น บริการวารสารบนชั้นเสียบบนนั้นไม่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ฯได้ ควรเปลี่ยนระบบที่จัดเก็บเป็นระบบเปิดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนขึ้น และควรเปลี่ยนแปลงระบบการจัดวารสารให้ เป็นระบบหมวดหมู่วิชา แยกตามสาขาวิชาผู้ฯสามารถนำวารสารในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้มากขึ้น การจัดโดยระบบการเรียงตามตัวอักษรไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทั้งหมด

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. หากห้องสมุดได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ที่เสนอนั้น ข้อเสนอแนะข้างต้นดังกล่าวแล้ว ควรจะดำเนินการทาวิจัยสำรวจเฉพาะความถี่ของการใช้ใหม่ ซึ่งอาจจะพบว่ารายชื่อวารสารในชั้นต่าง ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด

2. ควรมีการศึกษาถึงระบบการบริการวารสารบนชั้นวารสารที่ใช้อยู่ปัจจุบันสามารถสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการมากน้อยเพียงใด และผู้ปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากน้อยอย่างไร

3. ควรนำกรณีศึกษาการกระจายบรรดฟอร์ตมาศึกษา เฉพาะวารสารภาษาต่างประเทศที่บริการในห้องสมุด เพื่อจะศึกษาให้เห็นถึงความคุ้มทุนในแง่เศรษฐศาสตร์กับงบประมาณในการบอกรับวารสารที่มีราคาสูงมาก และจากผลการวิจัย นำมาพิจารณาถึงระบบที่ดำเนินการบริการอยู่ในห้องสมุดปัจจุบันว่าสอดคล้องกับนโยบายของห้องสมุดที่จะเน้นนำงานวารสารเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญของห้องสมุด

4. ควรศึกษาถึง การจัดหา และจัดบริการด้วยระบบออนไลน์ (Online) ที่ให้บริการอยู่ในห้องสมุด ซึ่งขณะนี้ปรากฏว่ารายชื่อวารสารในห้องสมุดที่บริการมีน้อยมาก ควรจะเป็นนโยบายของห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐบาลในการจัดหาวารสารที่ใหม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ใช้บริการความร่วมมือของห้องสมุดมากขึ้น หรือนโยบายการบอกรับวารสารที่เป็น ซีดี-รอม (CD-ROM) ฉบับ Full Text มาแทนตัวเล่ม จะเอื้อประโยชน์ต่อการบริการมากขึ้นเพียงไร ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

5. การจัดเก็บวารสารในรูปจุลรูป (Microform) จะเอื้อประโยชน์ในด้านสถานที่ของการจัดเก็บ จึงน่าที่จะทำการศึกษาในด้านของผู้ใช้บริการมีความสะดวกสบาย และขึ้นขอต่อการบริการระบบดังกล่าวของห้องสมุดหรือไม่ น่าจะดำเนินการทบทวนวิจัยสำรวจการใช้งานรูปแบบดังกล่าว

THANMASAT UNIVERSITY
สำนักหอสมุด